

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Maaseudun paikallisen kehittämisen ja erityisesti Leader-toiminnan näkökulmasta selontekoluonnos on kokonaisuudessaan hyvin perusteltu ja ajankohtainen. Se tunnistaa maaseutualueiden moninaisuuden, paikallisyhteisöjen merkityksen sekä yhteisölähtöisen kehittämisen roolin osana kestävästä kasvusta ja kansallista sopeutumista nopeasti muuttuvassa maailmassa. Leader-toiminnan näkökulmasta on erityisen tärkeää, että selonteossa korostetaan paikallisten toimijoiden osallisuutta, kumppanuutta ja alueellisten erityispiirteiden huomioimista.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Maaseutualueiden erilaisuuden ja erityispiirteiden tunnistaminen on ensiarvoisen tärkeää. Leader-toiminnan paikallislähtöisyydellä voidaan vastata erinomaisesti juuri tähän asiaan.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Leader-ryhmien kolmikantainen hallintomalli takaa paikallisen asiantuntemuksen ja demokraattisen päätöksenteon. Toimintamallin laajentaminen myös muihin EU-rahastoihin voisi lisätä vaikuttavuutta ja vähentää päällekkäisiä rakenteita.

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Maaseudun väestömuutokset sekä osaamisen ja palvelurakenteen taso ovat keskeisiä tekijöitä maaseudun elinvoiman kannalta.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Leader-ryhmien rooli tulisi tunnistaa entistä vahvemmin osana maaseutuvaikutusten arviointia, paikallista tiedontuotantoa ja yhteiskunnallista dialogia.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Maaseutualueiden moninaisuuden tunnistaminen ja yhdessä tekeminen, yhteisöllisyyden voima on keskeistä maaseudun menestyksen turvaamisessa.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuositukset

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?

Tavoitteissa ja kehittämissuosituksissa on löydetty keskeiset asia ja erityisesti paikallisen vaikuttamisen näkökulma on tärkeää.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita.

Ajantasaistetaan digitaalista ja fyysistä saavutettavuutta.

Voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuususkoa.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuosistusten numerot 1-24)

Kehittämissuositus 9, joka koskee yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen (YPK) laajempaa hyödyntämistä.

Kehittämissuositus 8: Monipuolinen maaseudun kehittäminen on säilytettävä osana EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa myös seuraavalla EU:n rahoituskaudella vuoden 2027 jälkeen.

Kehittämissuositus 17: Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset.

Kehittämissuositus 18: Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohdaisesti:

9. YPK-toimintamallin laajempi hyödyntäminen [Leader-toiminta on osoittanut vaikuttavuutensa paikallisten tarpeiden tunnistamisessa ja ratkaisemisessa, erityisesti maaseudun elinvoiman, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa. Leader-ryhmien kolmikantainen hallintomalli takaa paikallisen asiantuntemuksen ja demokraattisen päätöksenteon. Toimintamallin laajentaminen myös muihin EU-rahastoihin voisi lisätä vaikuttavuutta ja vähentää päällekkäisiä rakenteita.]

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

Nuoriso Leader -toiminnan esiin nostaminen selonteossa on tärkeä tunnustus nuorten roolille maaseudun tulevaisuuden rakentajina. Nuorten omannäköinen kehittämistoiminta, yrittäjäyys ja osallisuus vahvistavat paikallista elinvoimaa ja tulevaisuususkkoa. Lisäksi selonteossa korostettu kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan merkitys maaseudun palveluiden, infrastruktuurin ja kriisinkestävyyyden ylläpitämisessä tukee Leader-toiminnan arvoja ja käytäntöjä.

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Paikallinen päätöksenteko ja Leader-tyyppinen toimintatapa edesauttavat sopeutumista maaseutua kohtaaviin muutoksiin.

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

Leader-toiminnan vaikuttavuus edellyttää riittävää ja ennakoitavaa rahoitusta sekä selkeää asemaa osana kansallista maaseutupolitiikkaa. Leader-ryhmien rooli tulisi tunnistaa entistä vahvemmin osana maaseutuvaikutusten arviointia, paikallista tiedontuotantoa ja yhteiskunnallista dialogia.

Selonteko tarjoaa vahvan pohjan maaseudun paikallisen kehittämisen ja Leader-toiminnan edistämiseksi. Lausunnonantajana kannatamme selonteon linjauksia ja ehdotettuja kehittämistoimia, erityisesti yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen vahvistamista, nuorten osallisuuden tukemista sekä maaseutupoliittisen suunnittelujärjestelmän kehittämistä. Toivomme, että Leader-toiminnan rooli tunnistetaan selonteon toimeenpanossa konkreettisesti ja että sen vaikuttavuutta tuetaan pitkäjänteisesti.

Peltola Ilkka
Keskipiste-Leader ry